

відповідні цілі в порядку їх важливості для країни, що вказує державі правильний шлях розвитку й можливі шляхи досягнення поставлених цілей.

Список використаних джерел:

1. Адамко М. І. Поняття та сутність державного суверенітету / М. І. Адамко // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пр. – Чернівці: ЧНУ, 2012. – Вип. 628: Правознавство. – С. 74-79.
2. Кевик Б. Концепція Балто-Чорноморського союзу і пострадянський простір / Б. Левик // Схід. – 2014. – № 5. – С. 80-84.
3. Корж І. Ф. Державна безпека: методологічні підходи до системи складових поняття / І. Ф. Корж // Правова інформатика. – 2012. – №4. – С. 69-75. (63).
4. Олас К. Духовні цінності як чинник розвитку перехідного українського суспільства / К. Олас // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Політологія. Соціологія. Філософія / редкол.: М. Вегеш (гол. ред.), В. Андрущенко, О. Бабкіна та ін. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2010. – Вип. 14. – С. 208-211.
5. Фукуяма Ф. Кінець історії і останній чоловік / Ф. Фукуяма; Пер. с англ. М. Б. Левина. – М.: ООО Издательство АСТ: ЗАО НПП «Ермак», 2004. – 588 с. – (Philosophy).
6. Шахов В. Національний інтерес і національна безпека в геостратегії України / В. Шахов, В. Мадіссон // Вісник нац. академії державного управління при Президентові України. – 2013. – №2. – С. 44-56.

Манташян М.К.

аспірант,

*Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара*

ВИКЛИКИ ПОЛІТИЧНІЙ СТАБІЛЬНОСТІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Перетворення гіпотетичних викликів та загроз стабільності на реально діючі чинники політичного процесу пов'язане з конкретними діями політичних сил, спрямованих на зміну статус-кво. В сучасній Україні у 2014 році в чергове змінилася форма правління. Зміни, внесені до Основного закону, були спрямовані на збільшення прозорості владних рішень (передусім, з боку інституту президента). Однак, попри сподівання, парламентаризм не став чинником стабілізації через зростання суперництва між фракціями. Таким чином, був втілений вплив виклику ідеологізації політичного процесу, оскільки на сучасному етапі оптимальним для збереження стабільності було зосередження владних повноважень у консолідованому демократичному інституті президента.

Специфіка внутрішніх викликів політичної системи в сучасній Україні зумовлена станом зовнішнього середовища політичної системи. Саме відповідність функціонування політичних інститутів очікуванням населення формує виклик легітимності, який, своєю чергою, виникає на основі

особливостей політичної ідентичності трансформаційного суспільства. Можливість повного отожднення громадян України з вітчизняною політичною системою була поставлена під сумнів конфліктом на Сході. Явище політичного абсентеїзму має місце протягом останніх виборчих кампаній в Україні та спричиняє зменшення кількості виборців, які брали участь у голосуванні.

Виклик політичній стабільності не є загрозою, оскільки має гіпотетичний (ймовірнісний) характер. Однак його специфіка полягає у перевірці наявного стану політичної системи, її здатності до адаптації. Якщо виклики тривалий час не ідентифікуються, їх вплив може зростати, перетворюючись на прямі чи опосередковані загрози.

Неурядові організації сучасної України характеризуються невизначеністю політичних позицій, нерегулярністю діяльності, відсутністю політичного структурування. Масові громадські рухи також відзначаються епізодичністю діяльності, яка фокусується навколо електоральних циклів. Групи інтересів характеризуються непублічністю діяльності та егоїстичністю цілей. Зазначене вказує на неузгодженість існуючої інституційної системи із масштабними цілями політичної модернізації. Стан інститутів за умови масштабної кризи, унеможлиблює ефективну протидію зовнішнім викликам.

Політичні перетворення в Україні після лютого 2014 року засвідчили глибокий взаємозв'язок між зовнішніми і внутрішніми викликами політичної системи. Всі риси вітчизняної політичної системи, які формують підґрунтя для політичної дестабілізації, спрацювали як підсилювач зовнішніх викликів. Загроза національній політичній системі з боку агресивних дій РФ набула реальних рис через дисфункцію інститутів управління, неспроможність забезпечити дієву реакцію на територіальну дезінтеграцію. Поряд з цим, зміни у владних інститутах спричинили появу нової якості політичного процесу – адаптивність, здатність до надзвичайних дій. Висока легітимність новообраних у 2014 році парламенту й президента дозволила призупинити повну дисфункцію управління.

Політична трансформація України як європейської демократичної держави є можливою за умови вироблення національної моделі забезпечення стабільності політичної системи. Вона може враховувати як внутрішні, так і зовнішні виклики, своєчасно виробляти засоби протидії, прогнозувати розвиток обстановки. Особливістю таких дій має бути уникнення адміністративних та директивних сценаріїв. Кінцевим результатом є політико-інституційна конфігурація, здатна не лише гнучко реагувати на появу загроз, але й запобігати їх появі на основі компенсаторних механізмів.

Ключовими внутрішньосистемними викликами політичній стабільності сучасної України є брак консолідації політичного класу, відсутність механізмів публічного відстоювання політичних інтересів, криза пострадянської політичної ідентичності громадян, дисфункційність інститутів громадського контролю та участі.